

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Poročilo o zaključnem računu Agencije Evropske unije za kibernetско varnost (ENISA) za proračunsko leto 2019

z odgovorom Agencije

Uvod

01 Agencija Evropske unije za kibernetско varnost (Agencija ali ENISA) s sedežem v Atenah in Heraklionu¹ je bila ustanovljena z Uredbo (ES) št. 460/2004 Evropskega parlamenta in Sveta², ki jo je po različnih spremembah nadomestila Uredba (EU) št. 2019/881³. Glavni cilj Agencije je doseči visoko skupno raven kibernetске varnosti po vsej Uniji, med drugim z dejavnim podpiranjem držav članic ter institucij, organov, uradov in agencij Unije pri izboljšanju kibernetске varnosti. ENISA deluje kot referenčna točka za svetovanje in strokovno znanje v zvezi s kibernetско varnostjo za institucije, organe, urade in agencije ter druge ustrezne deležnike Unije.

02 V *diagramu 1* so predstavljeni ključni podatki o Agenciji⁴.

Diagram 1: ključni podatki o Agenciji

* Proračunski zneski temeljijo na skupnih odobritvah plačil, ki so bile na voljo v proračunskem letu.

** To so uradniki, začasni in pogodbeni uslužbenci EU ter napoteni nacionalni strokovnjaki, ne agencijski delavci in svetovalci.

Vir: konsolidirani zaključni račun Evropske unije za proračunsko leto 2018 in začasni konsolidirani zaključni račun Evropske unije za proračunsko leto 2019, podatki o uslužbencih, ki jih je zagotovila Agencija

Informacije v podkrepitev izjave o zanesljivosti

03 Revizijski pristop Sodišča vključuje analitične revizijske postopke, neposredno preizkušanje transakcij in oceno ključnih kontrol nadzornih in kontrolnih sistemov Agencije. To dopolnjujejo dokazi, pridobljeni z delom drugih revizorjev ter analizo informacij, ki jih je zagotovilo poslovodstvo Agencije.

¹ Operativno osebje Agencije je bilo marca 2013 premeščeno v Atene.

² UL L 77, 13.3.2004, str. 1.

³ UL L 151, 7.6.2019, str. 15.

⁴ Več informacij o pristojnostih in dejavnostih Agencije je na voljo na njenem spletišču: www.enisa.europa.eu.

Izjava o zanesljivosti, ki jo Sodišče predloži Evropskemu parlamentu in Svetu – poročilo neodvisnega revizorja

Mnenje

04 Sodišče je revidiralo:

- (a) zaključni račun Agencije, ki ga sestavljajo računovodski izkazi⁵ in poročila o izvrševanju proračuna⁶ za proračunsko leto, ki se je končalo 31. decembra 2019, ter
- (b) zakonitost in pravilnost transakcij, povezanih s tem zaključnim računom, v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Zanesljivost zaključnega računa

Mnenje o zanesljivosti zaključnega računa

05 Po mnenju Sodišča zaključni račun Agencije za leto, ki se je končalo 31. decembra 2019, v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavlja njen finančni položaj na dan 31. decembra 2019 ter njen poslovni izid, denarne tokove in gibanje kapitala za tedaj končano leto v skladu z njeno finančno uredbo in računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja Komisije. Ta pravila temeljijo na mednarodno sprejetih računovodskih standardih za javni sektor.

⁵ Računovodski izkazi zajemajo bilanco stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, izkaz gibanja kapitala ter povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in druga pojasnila.

⁶ Poročila o izvrševanju proračuna zajemajo poročila, ki združujejo vse proračunske operacije, in pojasnila.

Zakonitost in pravilnost transakcij, povezanih z zaključnim računom

Prihodki

Mnenje o zakonitosti in pravilnosti prihodkov, povezanih z zaključnim računom

06 Sodišče meni, da so prihodki, povezani z zaključnim računom za leto, ki se je končalo 31. decembra 2019, v vseh pomembnih pogledih zakoniti in pravilni.

Plačila

Mnenje o zakonitosti in pravilnosti plačil, povezanih z zaključnim računom

07 Sodišče meni, da so plačila, povezana z zaključnim računom za leto, ki se je končalo 31. decembra 2019, v vseh pomembnih pogledih zakonita in pravilna.

Osnova za mnenja

08 Sodišče je revizijo izvedlo v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja (ISA) in etičnim kodeksom MZRS ter mednarodnimi standardi za vrhovne revizijske institucije INTOSAI (ISSAI). Odgovornost Sodišča na podlagi teh standardov je natančneje opisana v delu tega poročila z naslovom Revizorjeva odgovornost. V skladu z etičnim kodeksom za poklicne računovodje, ki ga je izdal Odbor za mednarodne etične standarde za računovodje (kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, relevantnimi za revizijo, ki jo izvaja Sodišče, je Sodišče neodvisno, poleg tega pa izpolnjuje tudi druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in kodeksom IESBA. Sodišče meni, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za njegovo mnenje.

Odgovornosti posloводства in odgovornih za upravljanje

09 V skladu s členi 310 do 325 PDEU in finančno uredbo Agencije je posloводство Agencije odgovorno za pripravo in predstavitev njenega zaključnega računa na podlagi mednarodno sprejetih računovodskih standardov za javni sektor ter za zakonitost in pravilnost transakcij, povezanih z zaključnim računom. To vključuje zasnovo, izvajanje in vzdrževanje notranjih kontrol, ki se uporabljajo za pripravo in predstavitev računovodskih izkazov brez pomembno napačne navedbe zaradi goljufije ali napake. Posloводство je odgovorno tudi za zagotavljanje skladnosti dejavnosti, finančnih transakcij in informacij v računovodskih izkazih z

uradnimi zahtevami, ki veljajo zanje. Končno odgovornost za zakonitost in pravilnost transakcij, povezanih z zaključnim računom, ima poslovodstvo Agencije.

10 Pri pripravi zaključnega računa je poslovodstvo odgovorno za oceno zmožnosti Agencije za časovno neomejenost delovanja. Poslovodstvo mora razkriti zadeve, povezane s časovno neomejenostjo delovanja Agencije, kadar je to ustrezno, ter uporabljati računovodenje na podlagi predpostavke o časovni neomejenosti delovanja, razen če poslovodstvo namerava likvidirati subjekt ali nehati poslovati ali če nima druge možnosti, kot da to stori.

11 Naloga odgovornih za upravljanje je nadzor nad procesom računovodskega poročanja Agencije.

Revizorjeva odgovornost za revizijo zaključnega računa in z njim povezanih transakcij

12 Cilj Sodišča je pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali je zaključni račun Agencije brez pomembno napačne navedbe in ali so transakcije, povezane z zaključnim računom, zakonite in pravilne, ter na podlagi svoje revizije Evropskemu parlamentu in Svetu ali drugim organom za razrešnico zagotoviti izjavo o zanesljivosti zaključnega računa Agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njim povezanih transakcij. Sprejemljivo zagotovilo je visoka raven zagotovila, vendar ni nujno, da se z revizijo vedno odkrije obstoječa pomembno napačna navedba ali neskladnost. Do napačne navedbe ali neskladnosti lahko pride zaradi goljufije ali napake, za pomembne pa štejejo, če se lahko utemeljeno pričakuje, da bodo ločeno ali skupaj vplivale na ekonomske odločitve, ki bi jih uporabniki sprejeli na podlagi tega zaključnega računa.

13 Sodišče v zvezi s prihodki preverja subvencije, prejete od Komisije ali sodelujočih držav, ter oceni postopke Agencije za pobiranje morebitnih pristojbin in drugih prihodkov.

14 Pri odhodkih Sodišče preuči plačilne transakcije ob nastanku, evidentiranju in sprejetju odhodkov. Ta preučitev zajema vse kategorije plačil (vključno z nakupom sredstev) razen predujmov ob njihovem nastanku. Predplačila so preučena, ko prejemnik sredstev utemelji njihovo pravilno porabo in Agencija sprejme utemeljitev z obračunom predplačila v istem letu ali pozneje.

15 Sodišče v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja (ISA) in mednarodnimi standardi za vrhovne revizijske institucije (ISSAI) med celotno revizijo uporablja strokovno presojo in ohranja strokovno skrbnost. Poleg tega:

- ugotavlja in ocenjuje tveganja pomembno napačnih navedb v zaključnem računu in pomembnih neskladij z njim povezanih transakcij z zahtevami pravnega okvira Evropske unije zaradi goljufije ali napake, pripravlja in izvaja revizijske postopke glede na ta tveganja ter pridobiva revizijske dokaze, ki so zadostna in ustrezna podlaga za njegovo mnenje. Tveganje, da se ne odkrijejo pomembno napačne navedbe ali neskladja, ki so posledica goljufij, je večje, kot da se ne odkrijejo pomembno napačne navedbe ali neskladja, ki so posledica napake, saj goljufije lahko vključujejo dogovarjanje, ponarejanje, načrtne opustitve, zavajajoče razlage ali pa izogibanje notranjim kontrolam,
- skuša razumeti notranje kontrole, relevantne za revizijo, da se pripravijo okoliščinam primerni revizijski postopki, vendar ne za izrekanje mnenja o uspešnosti notranjih kontrol,
- vrednoti ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenost računovodskih ocen in z njimi povezanih razkritij posloводства,
- sprejema zaključke o ustreznosti tega, da je poslovodstvo uporabilo računovodstvo na osnovi predpostavke o zmožnosti časovne neomejenosti delovanja, ter glede na pridobljene revizijske dokaze tudi o tem, ali obstaja pomembna negotovost v zvezi z dogodki ali razmerami, ki bi lahko pomenili precejšen dvom o zmožnosti Agencije za časovno neomejenost delovanja. Če ugotovi, da pomembna negotovost obstaja, mora v svojih revizijskih poročilih opozoriti na s tem povezana razkritja v zaključnem računu ali pa, če so ta razkritja neustrezna, spremeniti svoje mnenje. Zaključki Sodišča temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma njegovega revizijskega poročila. Toda zaradi dogodkov ali razmer po tem datumu lahko subjekt preneha nadaljnje delovanje,
- vrednoti celotno predstavitev, strukturo in vsebino zaključnega računa, vključno z razkritji, ter to, ali so v zaključnem računu pošteno predstavljene z njim povezane transakcije in dogodki,
- pridobiva zadostne ustrezne revizijske dokaze o finančnih informacijah Agencije, da bi lahko dalo mnenje o zaključnem računu in z njim povezanih transakcijah. Odgovorno je za usmerjanje, nadzor in izvedbo revizije. Revizijska mnenja so izključno odgovornost Sodišča,
- kadar je bilo to ustrezno, je Sodišče upoštevalo revizijsko delo v zvezi z zaključnim računom Agencije, ki ga je opravil neodvisni zunanji revizor, kot je določeno v členu 70(6) finančne uredbe EU.

Sodišče komunicira s poslovodstvom, med drugim glede načrtovanega obsega in časovnega razporeda revizij ter pomembnih revizijskih ugotovitev, vključno z morebitnimi pomembnimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki jih odkrije pri svoji reviziji. Od zadev, o katerih komunicira z Agencijo, določi tiste, ki so bile najpomembnejše pri reviziji zaključnega računa za tekoče obdobje in so zato ključne revizijske zadeve. Te zadeve opiše v revizijskem poročilu, razen če je z zakoni ali predpisi prepovedano javno razkritje zadeve ali, v izredno redkih okoliščinah, če ugotovi, da se o zadevi v njegovem poročilu ne bi smelo poročati, ker bi bilo smiselno pričakovati, da bodo neugodne posledice tega poročanja večje od koristi javnega interesa.

16 Zaradi naslednjih opažanj mnenje Sodišča ni vprašljivo.

Opažanja o zakonitosti in pravilnosti transakcij

17 Sodišče je v revidiranih postopkih javnega naročanja Agencije odkrilo več slabosti. V treh od štirih revidiranih primerov je odkrilo prekrivanje med izbirnimi merili in merili za dodelitev. Ker ta niso bila jasno ločena, je prišlo do postopkovne slabosti, ki za Agencijo pomeni tveganje razveljavitve razpisnega postopka v primeru spora. Poleg tega Agencija v treh od štirih primerov ni upoštevala rokov za objavo obvestila o oddaji naročila v Uradnem listu Evropske unije, ki so določeni v finančni uredbi. Ta notranja slabost zmanjšuje preglednost postopka javnega naročanja⁷.

18 Pri dveh od štirih revidiranih okvirnih pogodb za storitve je merilo cene temeljilo izključno na dnevnih postavkah, ki se zaračunavajo za posamezne kategorije zadevnih strokovnjakov. Druga kvalitativna in kvantitativna merila, ki so temeljila na različnih scenarijih (npr. uporabe specifičnega pristopa in števila delovnih dni na osebo po kategorijah potrebnih strokovnjakov), niso bila vključena v razpisne zahteve. Ker razpisne zahteve niso vsebovale natančnih informacij (o načinu primerjave finančnih ponudb na podlagi različnih scenarijev), je nastalo tveganje, da pogodbe ne bodo zagotavljale najugodnejšega izvajanja zadevnih projektov.

Opažanja o dobrem finančnem poslovanju

19 Sodišče je pri treh revidiranih javnih naročilih ugotovilo, da je Agencija v razpisne zahteve vključila izbirno merilo v zvezi z minimalnim povprečnim letnim prometom

⁷ Člena 38 in 163 finančne uredbe ter točke 2.3, 2.4, 3.2 in 3.3 Priloge 1 k finančni uredbi.

ponudnika. To merilo je skladno s finančno uredbo dovoljeno⁸: njegov namen je zagotoviti, da ima ponudnik zmogljivosti, da bo naročilo v celoti izvedel, in preprečiti, da bi izvajalci postali finančno preveč odvisni od Agencije. Agencija je sicer določila minimalno vrednost, vendar je bila ta prenizka. Za vsako od treh pogodb je določila fiksni prag v višini 50 000 EUR, ne glede na vrednost in obseg pogodbe. Agencija ni izvedla ocene, ali bi taka vrednost zmanjšala tveganje, povezano z dejansko izvedbo pogodbe, in tveganje, povezano s finančno odvisnostjo izvajalca od Agencije.

20 Agencija za podporo pri izvajanju nekaterih nalog uporablja začasne agencijske delavce. V ta namen je sklenila okvirno pogodbo z agencijo za zagotavljanje začasnega dela. Decembra 2019 je imela poleg svojih 75 uslužbencev še 30 aktivnih agencijskih delavcev. Decembra 2018 jih je imela 15. Podatek za leto 2019, ki predstavlja 29 % njene skupne dejanske delovne sile, pomeni bistveno povečanje glede na prejšnje leto. Kaže, da se je odvisnost Agencije od agencijskih delavcev povečala. Agencijski delavci delajo na več različnih področjih delovanja Agencije, kot so pravne zadeve in zaposlovanje, infrastruktura, finance, javna naročila, varnost in standardizacija, operativna varnost in človeški viri. Za te storitve je Agencija leta 2019 plačala približno 923 000 EUR (tj. 5,6 % proračuna).

21 Poleg tega obstajajo posebne pravne določbe o uporabi agencijskih delavcev. Za agencije za zagotavljanje začasnega dela in podjetja, ki agencijske delavce uporabljajo, veljajo različne obveznosti. Skladno z Direktivo 2008/104/ES in nekaterimi določbami grškega zakona o delu št. 4052/2012 bi morali imeti agencijski delavci enake delovne pogoje kot neposredno zaposleni delavci. V pogodbi med Agencijo in agencijo za zagotavljanje začasnega dela niso določeni osnovni pogoji zaposlitve, s katerimi bi bila utemeljena kategorija zaposlitve agencijskih delavcev. Poleg tega agencijski delavci nimajo enakih socialnih ugodnosti kot uslužbenci Agencije. Toda ker na Sodišču Evropske unije poteka postopek v zadevi v zvezi z uporabo Direktive 2008/104/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁹ o zagotavljanju začasnega agencijskega dela za agencije EU, Sodišče o zakonitosti pristopa Agencije v zvezi s to zadevo ne bo pripravilo opažanj, dokler Sodišče Evropske unije ne sprejme prvnomočne sodbe.

⁸ Odstavek 19.1 Priloge 1 k finančni uredbi: „[...] najnižji letni promet ne sme presegati dvakratne ocenjene letne vrednosti naročila, razen v ustrezno utemeljenih primerih, povezanih z naravo nabave, kar javni naročnik pojasni v dokumentaciji za postopek javnega naročanja“.

⁹ UL L 327, 5.12.2008, str. 9.

Spremljanje upoštevanja opažanj iz prejšnjih let

22 Pregled ukrepov, sprejetih na podlagi opažanj Sodišča iz prejšnjih let, je v **Prilogi**.

To poročilo je sprejel senat IV, ki ga vodi Alex Brenninkmeijer, član Evropskega računskega sodišča, v Luxembourg 22. septembra 2020.

Za Evropsko računsko sodišče

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'K-H Le', is positioned above the printed name.

Klaus-Heiner Lehne

Predsednik

Priloga – Spremljanje upoštevanja opažanj iz prejšnjih let

Leto	Opažanja Sodišča	Ukrepi, sprejeti na podlagi opažanj Sodišča (zaključen / se izvaja / neizveden / ni relevantno)
2015	Agencija namerava uslužbence z upravnimi nalogami preseliti v Atene, toda v njeni ustanovni uredbi je določeno, da morajo ti delati v Heraklionu.	zaključen
2016	Agencija je preselila osem dodatnih uslužbencev v Atene in s tem zmanjšala število uslužbencev v Heraklionu na 14 (po navedbah Agencije je bilo konec leta 2019 to število dodatno zmanjšano na 7). Stroški bi se verjetno lahko dodatno zmanjšali, če bi vsi uslužbenci delali na eni lokaciji.	zaključen
2017	Agencija objavlja razpise prostih delovnih mest na svojem spletišču in družbenih medijih, ne pa tudi na spletišču Evropskega urada za izbor osebja (EPSO).	zaključen
2017	Agencija ni izvedla celovite analize učinka izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije.	zaključen

Leto	Opažanja Sodišča	Ukrepi, sprejeti na podlagi opažanj Sodišča (zaključen / se izvaja / neizveden / ni relevantno)
2018	Agencija ni imela politike o občutljivih delovnih mestih, na podlagi katere bi se ugotavljale in posodabliale občutljive funkcije ter opredelili ustrezni ukrepi za zmanjševanje tveganja v zvezi z osebnimi interesi. To ni bilo v skladu s standardi Agencije o notranjih kontrolah. Agencija bi morala sprejeti in začeti izvajati politiko o občutljivih delovnih mestih.	neizveden

Odgovor Agencije

18. Agencija ENISA se zahvaljuje za to ugotovitev, saj ji je v pomoč pri nadaljnjem izboljševanju notranjih postopkov, kar bo prineslo večjo zanesljivost glede skladnosti na področju javnega naročanja. Posledično je Agencija ponovno ocenila predvsem cenovno merilo, pri zadevnih prihodnjih javnih razpisih pa bo v celoti upoštevala opažanja Sodišča.

19. Agencija ENISA se zahvaljuje za to ugotovitev in želi poudariti, da je že ustrezno ukrepala in za vsa svoja prihodnja javna naročila določila zahtevo, da minimalni povprečni letni promet znaša 100 % ocenjene letne pogodbene vrednosti.

20. Da bi lahko v celoti izpolnila svoj letni delovni program, se agencija ENISA pri izvajanju nekaterih nalog opira na agencijske delavce, vendar le v primeru nezapolnjenih prostih delovnih mest in velikih delovnih obremenitev.

Agencija ENISA je z namenom zmanjševanja tveganj, povezanih s prostimi delovnimi mesti, prenovila svojo strategijo zaposlovanja. Objavila je dva združena razpisa prostih delovnih mest začasne uslužbenke in pogodbene uslužbenke, da bi tako pridobila večje število novo zaposlenih, ki bodo v veliki meri zadostili kadrovskim potrebam, nastalim v zvezi z uredbo o kibernetiki varnosti. Agencija je dosegla tudi precejšen napredek pri privabljanju pestrejšega nabora napotenih nacionalnih strokovnjakov in tako zmanjšala svoj zaostanek na tem področju. Pričakuje se torej veliko zmanjšanje njene odvisnosti od agencijskih delavcev. Kljub temu pa bodo agencijski delavci verjetno še naprej izvajali storitve, zlasti na področjih, na katerih trenutno obstaja veliko povpraševanje.

21. Kar zadeva pogoje zaposlitve in dodatke, je agencija posodobila osnovne pogoje zaposlitve in utemeljila kategorijo, v sklopu katere se zaposluje agencijski delavec, med drugim z dodajanjem opisa delovnih nalog v pogodbo. Agencija ENISA je prav tako pregledala skromne dodatne ugodnosti in kategorije osebja, ki so do njih upravičeni, z namenom zagotoviti, da imajo agencijski delavci enake delovne pogoje kot neposredno zaposleni delavci.

Z ustreznim odzivom na priporočila Sodišča in z upoštevanjem zgoraj navedenega pristopa bo Agencija verjetno ostala dokaj privlačen kraj zaposlitve, odpravila vsa pravna vprašanja v zvezi z agencijskimi delavci in primerno obrazložila svoje odločitve glede odobrenih sredstev.

AVTORSKE PRAVICE

© Evropska unija, 2020

Politika Evropskega računskega sodišča (Sodišča) glede ponovne uporabe se izvaja s sklepom [Decision of the European Court of Auditors No 6-2019](#) o politiki odprtih podatkov in ponovni uporabi dokumentov.

Če ni drugače navedeno (npr. v posameznih obvestilih o avtorskih pravicah), so vsebine Sodišča, ki so v lasti EU, pod licenco [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). To pomeni, da je ponovna uporaba dovoljena, če se ustrezno navede vir in označijo spremembe. Oseba, ki dokumente ponovno uporabi, ne sme potvoriti njihovega prvotnega pomena ali sporočila. Sodišče ni odgovorno za morebitne posledice ponovne uporabe.

Če so na gradivu prikazane določljive fizične osebe, npr. na fotografijah uslužbencev Sodišča, ali če gradivo vsebuje dela tretjih strani, je treba pridobiti dodatne pravice. Kadar je pridobljeno dovoljenje, to razveljavi zgoraj omenjeno splošno dovoljenje, zato morajo biti v njem jasno navedene omejitve glede uporabe.

Za uporabo in prikazovanje vsebin, katerih lastnica ni EU, je morda treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov avtorskih pravic.

Programska oprema ali dokumenti, za katere veljajo pravice industrijske lastnine, kot so patenti, blagovne znamke, registrirani modeli, logotipi in imena, niso vključeni v politiko Sodišča glede ponovne uporabe in vam niso dani na voljo v okviru licence.

Na spletiščih institucij Evropske unije znotraj domene europa.eu so povezave do spletišč tretjih oseb. Ker Sodišče na ta spletišča ne more vplivati, vas poziva, da preberete njihove dokumente o politiki glede varstva osebnih podatkov in avtorskih pravic.

Uporaba logotipa Evropskega računskega sodišča

Logotip Sodišča se ne sme uporabiti brez njegove predhodne privolitve.